11. Metodika WCAG

Metodika WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) se zabývá přístupností webových stránek. Spravuje ji webové konsocium W3C. V současné době je metodika WCAG platná ve verzi WCAG 2.1. Vysvětlení a shrnutí metodiky WCAG v češtině obsahuje metodický pokyn Digitální a informační agentury.

Metodika WCAG je určena pro tvůrce webu a webových aplikací a její čtení vyžaduje znalosti potřebné k tvorbě a správě webu a webových aplikací. Mají se tedy metodikou WCAG zabývat knihovníci?

Pravděpodobně tušíte, že odpověď je ano, **knihovníci by měli mít základní informace o metodice WCAG**. Není jistě nutné zacházet do přílišných podrobností, je však přinejmenším třeba vědět, co metodika WCAG je a jakými základními problémy se zabývá.

Důležité je porozumět alespoň **čtyřem základním principům přístupného webu**, na kterých je metodika založena. Může nám to pomoci posoudit, zda ti, které jsme pověřili tvorbou a správou knihovního webu, skutečně splnili naše požadavky na přístupnost. Navíc – jak se v této příručce bude ještě několikrát opakovat – přístupnost webu je dána také tím, jak s ním zacházejí ti, kdo na web vkládají informace. I to je tedy důvodem, proč je metodice třeba věnovat pozornost.

Název metodiky *Web Content Accessibility Guidelines* lze přeložit jako *Směrnice pro přístupnost webového obsahu*. Je důležité poznamenat, že WCAG se od některých dříve používaných metodik v oblasti přístupnosti liší tím, že je založena na principech, nikoliv na přesných pravidlech.

Centrem zájmu metodiky WCAG je uživatel webu. Důraz je kladen na to, že uživatel musí mít možnost web bez problémů používat – bez ohledu na to, jaké používá technické vybavení, zda má nějaké zdravotní problémy, jakým způsobem vnímá informace apod. Metodika nám poskytuje vodítka, která nás mají nasměrovat k přístupnosti webu. I když to nemusí být na první pohled zřejmé, právě tento přístup je velmi důležitý. Dokument, jehož základem je splnění technických požadavků na přístupnost, totiž s měnícími se technologiemi rychle zastarává. Doporučení v metodice WCAG, která jsou zaměřena na uživatele, se tak rychle měnit nebudou. Změna se většinou bude týkat pouze technického řešení, jimiž je lze naplnit.

Principy

Metodika WCAG stanovuje čtyři základní principy: Těmi jsou:

1. vnímatelnost;
2. ovladatelnost;
3. srozumitelnost;
4. robustnost.

Vnímatelnost v praxi znamená, že obsah stránky musí být vytvořen tak, aby jej mohli vnímat všichni uživatelé, bez ohledu na nejrůznější postižení či speciální potřeby nebo bez ohledu na použité technické vybavení či zařízení.

V některých případech může princip vnímatelnosti v praxi znamenat kupříkladu také to, že je třeba přidat přepis textu nebo titulky k multimediálním prvkům nebo že informace musí být převoditelné do textové nebo zvukové podoby. Proto je kromě jiného nutné dát pozor na správnou sémantickou strukturu stránky, kterou tvoří především názvy stránek, hierarchie nadpisů a struktura seznamů. Právě to je pro převoditelnost velmi důležité.

Ovladatelnost znamená, že uživatel může bez jakýchkoliv potíží webovou stránku ovládat, tj. pohybovat se po ní, navštěvovat odkazy, spouštět akce, vyplňovat formuláře aj. Klíčová je přitom ovladatelnost stránky nejen z klávesnice (bez použití myši), ale i pomocí dotykového displeje, speciální klávesnice nebo jiných vstupních zařízení.[1)] Do oblasti ovládání však patří také srozumitelná navigace, dostatek času na práci s obsahem stránky, možnost vypnout slideshow nebo video či hudbu na pozadí, případně nepoužívat prvky, které mohou vyvolat záchvaty (např. blikající efekty nebo příliš rychle se střídající obrázky).

Srozumitelnost webu je oblast, která se týká nejen těch, kdo web tvoří a nastavují, ale také těch, kdo vytvářejí stránky a dokumenty a zveřejňují informace. Srozumitelnost předpokládá, že informace budou správně strukturovány, budou prezentovány srozumitelným jazykem a způsobem, který uživatel očekává. Zahrnuje to také návodné postupy pro různé akce nebo např. informace o chybách, kterých se má uživatel při práci s webem vyvarovat.

Robustnost znamená snahu o maximální kompatibilitu se stávajícími i budoucími technologiemi, a to včetně asistivních technologií nebo mobilních zařízení.

Pravidla

Čtyřem základním principům jsou podřazena pravidla. Je jich celkem třináct a upřesňují, na co by se tvůrci webu měli zaměřit, aby web byl pro uživatele se specifickými potřebami skutečně přístupný. Nejde o výčet pravidel, na jehož základě lze web testovat. Spíše jde o rámec, který má sloužit k lepšímu porozumění kritériím úspěšnosti (viz dále) a umožnit tvůrcům webů k jejich splnění využít vhodné nástroje a techniky.

Kritéria úspěšnosti – tři úrovně priority

Na rozdíl od pravidel jsou kritéria úspěšnosti testovatelná. Je jimi možné ověřit, do jaké míry odpovídá přístupnost webu doporučením metodiky WCAG 2.1.

Kritérium úspěšnosti A *MUSÍ* být splněno, aby uživatelé patřící do jedné nebo více skupin znevýhodněných uživatelů mohli webovou stránku vůbec používat. Tato úroveň je nejnižší a je **naprostým minimem**.

Pokud stránky toto kritérium nesplňují, jsou pro některé uživatele zcela nepřístupné.

Kritérium úspěšnosti AA *BY MĚLO* být splněno, aby byly odstraněny nezávažnější překážky používání webu pro uživatele patřící do jedné nebo více skupin znevýhodněných uživatelů. Teprve

splnění tohoto kritéria zaručí, že **uživatelé nepřijdou o důležité informace** na našem webu.

Pokud stránky nesplňují kritérium úspěšnosti AA, pro některé uživatele mohou být velmi obtížně přístupné, takže mohou mít problém dostat se k některým důležitým informacím.

Metodický pokyn Digitální a informační agentury k zákonu o přístupnosti předpokládá, že přístupnost webu je zaručena splněním kritérií přístupnosti A a AA.

Kritérium úspěšnosti AAA *MŮŽE* být splněno, aby byly **odstraněny drobné překážky přístupnosti pro uživatele** patřící do jedné nebo více skupin znevýhodněných uživatelů.

Pokud stránky nesplňují kritérium úspěšnosti AAA, přístup k některým informacím může být pro uživatele nepohodlný nebo komplikovaný, ale k potřebným informacím se – byť s problémy – dostanou. Teprve splnění úrovně AAA zajistí, aby uživatelé se specifickými potřebami mohli stránky využívat, aniž by přitom narazili na komplikace.

Dostačující a doporučené techniky

Metodika WCAG 2.1 nezůstává jen u principů, pravidel a kritérií úspěšnosti, ale přináší také tzv. **dostačující a doporučené techniky**, jak v konkrétních případech přístupnost uplatňovat.

Příklad: kontrast popředí a pozadí stránky v metodice WCAG 2.1

Princip

Prvním principem metodiky WCAG je **princip vnímatelnosti**, tedy požadavek, aby obsah stránky mohli vnímat všichni uživatelé bez ohledu na specifické potřeby, technické vybavení atd.

Pravidlo

V rámci principu vnímatelnosti je definováno mj. **pravidlo rozlišitelnosti**. Cílem tohoto pravidla je *usnadnit uživatelům slyšet a vidět obsah a odlišit popředí (obvykle text) od pozadí*.

Kritéria úspěšnosti

Jedním z kritérií úspěšnosti pravidla rozlišitelnosti je **kritérium minimálního kontrastu**. To stanovuje minimální poměr kontrastu popředí a pozadí. Ten se liší podle úrovní:

- **pro úroveň AA** (zaručující použitelnost webové stránky bez zásadních překážek) má hodnotu 4,5:1 pro běžnou velikost textu a 3:1 pro větší text (viz též přehled dostačujících a doporučených technik);
- **pro úroveň AAA** (zaručující vnímání informací na webové stránce bez jakýchkoliv

překážek) má hodnotu 7:1 pro běžnou velikost textu a 4,5:1 pro větší text (viz též přehled dostačujících a doporučených technik).

Doporučené zdroje

- Web Content Accessibility Guidelines (WCAG): seznamte se, prosím
- metodický pokyn Digitální a informační agentury k zákonu o přístupnosti

[1)]

Způsobů, jak např. lidé s tělesným postižením ovládají počítače a další techniku, je celá řada: od ovládání pomocí tyčinky v ústech až po ovládání dechem či pohyby očí.

From:
https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/ - **Metodické příručky pro knihovny**

Permanent link:
https://prirucka.osvobozena-knihovna.cz/pristupnost/metodika_wcag

Last update: **2023/11/06 17:32**